

DAGSINS MEINING

Musikkskúlarnir og sparing

Orðaskifti hevur tikiðseg upp um sparingarnar í tónleikaundirvísing til børn og ung. Góð fólk í okkara tónleikaheimi sum Sunnleif Rasmussen, Martin Mourtsen oa. eru farin á barrikadurnar at verja eina góða søk, ið vit øll eiga at fylkjast um, nú samgongan eftir øllum at døma ætlar at skerja tónleikaundirvísingina til børn og ung.

Figgjarnevndin/landsstýrið hava helst ikki gáað nóg væl um tær avleiðingar, ið ein skerjing kann hava. Tí er tað eisini gott, at foreldur at børnum og ungum, sum fáa ella skulu fáa tónleikaundirvísing, nú eru farin at savna undirskriftir. Ein glotti er, nevniliga at fáa eina eykajáttan fyri tingið á ólavsoku. Vónandi bakka tingmenn úr øllum flokkum hesum tiltaki upp og gera sitt til, at ein eykajáttan verður veruleiki.

Í slíkum føri vil tað so eisini vera ein spurningur um raðfesting. Tí onnur øki, sum eisini eru skerd, halda seg at hava eins góðan rætt at verða hoyrd og tíkin í álvara. Og tá vit siggja, at fleiri og fleiri missa arbeiði, kann tað sjálvandi tykjast summum løgið at seta krøv fram um pengar til tað onkur vil kalla fritíðaritriv.

Í okkara verð er tónleikaundirvísing til børn og ung meira enn eitt fritíðaritriv. Hon er tvørturímóti ein av týðningarmiklu sálunum, ið komandi ættarlið og samfelagið skal byggja á. Verður hesin møguleiki – vit siga rættur – tíkin frá uppvaksandi ættarliðnum: at fáa frálæru í tónleiki av einum hvørjum slag, tá er okkara samfelag vorðið nógv fátækari. Heldur eiga vit at meta hesar pengar sum eina skilagóða íløgu, í núið og í framtíðina. Hvat er tað ikki sunt og gott, at børn og ung skapa sær eina innihaldsrika framtíð við at framæla síni egnu musisku evni og sum so kanska seinni í lívinum kunnu vera við til at geva uppافتur øðrum íblástur.

Vit hava eitt sera ríkt tónleikalív her á landi. Her grør um gangandi fót. Nýggir bólkar, nýggir solistar, nýggjar konsertir, av alskyns slag. Ein sunn og góð avbjóðing ella alternativ til mongu ítróttartiltøkini. Nakað, sum vit eisini vita, er við til at skapa ró og gleði, sátt og sóma. Tónleikurin hevur tað í sær, at hann alla tíðina byggir upp. Ein av undangongumonnunum í Margarínafabrikkini, Karl Anton, segði tað so væl í fjølmiðlunum herfyri:

latið tey ungu sleppa at spæla og syngja, tá fjarar hugurin til at ganga úti fyri vág og vind og gera ónáðir burtur av sær sjálvum. Og júst hetta er tað, sum politikkar okkara eiga at siggja sum eina av positivu síðueffektunum, sum alt samfelagið fær burtur úr við at hava virðing fyri eitt nú tónleikaundirvísingini. Hon kann vera eitt av fræunum, sum skal til fyri, at tað seinni kann spretta. Tí skal og má hon raðfestast hogt.

Tað skal vera áheitan okkara á myndugleikarnar at taka orð teirra, ið stríðast fyri hesi søk, í álvara. Og bota um ta vanlagnu, sum er við at henda. Hóast ringar tíðir og skerdar játtanarmøguleikar, eiga vit ikki fara um garðin har hann er lægstur og brúka plenuklippametoduna. Gevið hesum góðu bleytu virðinum gæta. Tað kann koma okkum øllum aftur um brekku gera tí ikki tað.

Sosialurin

Sosialurin

Sosialurin

Stovnaður: 1927

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

jan@sosialurin.fo

Blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov

eirikur@sosialurin.fo

Figgjarleiðari: Jákup Mørk

jakup@sosialurin.fo

Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo

Jonhard Hammer jonhard@sosialurin.fo

Durita Simonsen durita@sosialurin.fo

Gudny Langgaard gudny@sosialurin.fo

Finnbjørg Nattestad

finnbjorg@sosialurin.fo

Blaðfólk:

Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo

Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo

Edvard Joensen edvard@sosialurin.fo

Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo

Solby Eliassen solby@sosialurin.fo

Dagfinn Olsen dagfinn@sosialurin.fo

Magnus Gunnarsson maggi@sosialurin.fo

Páll Holm Johannesen pall@sosialurin.fo

Heini í Skorini heini@sosialurin.fo

Rúna Sivertsen runa@sosialurin.fo

Terji Nielsen terji@sosialurin.fo

Anna V. Ellingsgaard anna@sosialurin.fo

Eydna Skaale eydna@sosialurin.fo

Hans Kárasen Mikkelsen

hans@sosialurin.fo

Ítróttur:

Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo

Terji Nielsen terji@sosialurin.fo

Myndamenn:

Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo

Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo

Sosialurin í Norðoyggjum:

Postsmoga 231

Nólsoyar Pálsgeta 1, 700 Klaksvík

tel. 458686 fax 458687

e-post: klaksvik@sosialurin.fo

Sosialurin í Suðuroy:

tel. 375364 fax 375464

tel. 220727

e-post: aki@sosialurin.fo

e-post: dagfinn@sosialurin.fo

Sosialurin í Eysturoy:

Postsmoga 143, Saltangará

tel. 447820 fax 449520

tel. 228909

e-post: vilmund@sosialurin.fo

Sosialurin í Vágum:

360 Sandavágur

tel. 333820, 220507 fax 333720

e-post: edvard@sosialurin.fo

e-post: vagur@sosialurin.fo

Uppseting/prent:

Uppseting: Hestprent

Prent: Prentmiðstöðin

Útgevvari:

Sp/Í Sosialurin

Avgreiðsla:

Mán.-frí. 8-16

Argjavegur 26,

Tel. 341800, Fax 341801

Postadressa:

Postboks 76, 110 Tórshavn

post@sosialurin.fo

lysing@sosialurin.fo

lysingartorg@sosialurin.fo

varp@sosialurin.fo

Blaðið verður prentað

mánadag-fríggjadag klokkan 14⁰⁰

VIÐMERKINGAR

Eykajáttan til Musikkskúlan

TÍÐINDASKRIV

Tingmanning Miðflokksins

7. juni 2004

Jenis av Rana, Bill

Justinussen

Miðflokkurin heitir á Føroya Landsstýri um skjótast gjørligt at bera so í bandi, at undirvísingartilboðini í Føroya musikkskúla ótarnað kunnu halda fram. Um Landsstýrið ikki hevur ætlanir um at loysa hendan trupulleikan, fer Miðflokkurin at umhugsast at leggja fram uppsott um eykajáttan til løgtingsfiggjarlógina,

so hetta týðandi virkseimið ikki skal verða fyri bak-kasti.

Føroya musikkskúli hevur blómað seinnu árin. Ovurstóra undirtøkan millum føroyskan skúlaung-

dóm talar meira enn nakað annað um týðningin av musikkskúlanum. Føroyskt mentanar- og tónleikalív er almikið ríkað við einum stórum skara av sera dugnaligum ungdómum,

sum gera seg galdandi í øllum herðashornum samfelagsins, og tí fer Miðflokkurin ikki at sita hendur í favn, meðan hendan samgongan brýtur niður tað, sum gjøgnum mong ár er bygt upp.

Miðflokkurin hevur tí-verri ikki umboðan í mentanar- ella figgjarnevnd løgtingsins, og hevur sostatt ikki kunnað tikið lut í nakrari nevndarviðgerð av hesum máli.

Og so má sviða sum svøllur! Tað nyttar einki at gremja seg aftaná við mannminkandi eftir-rationaliseringum um egnan kleyvarskap. Óumhugsaðar og fyrilitleysar gerðir fáa altíð konsekvensir, - tað eru nøkur, sum eftir øllum at døma enn ikki forstanda hetta til fulnar! Men »det

koster at være kar«, plaga norðmenn at taka til. Tað gav at bita í síðstu viku, tá ið harra Sunnuleivur Rasmussen, tóna-skúlalærari lat seg interviewa í Degi & viku um, hvussu ræðuliga illa tónamenn og fritíðarskúli hansara vóru raktir av niðurskurði! Skúlin manglaði eina hálva millión - hetta kundi føra við sær, at umleið 200 børn ikki fingudirvísing, serliga í fagott, obo, klarinett og tubu! Eisini klaverspælið á skúlanum var meint rakt! Ja, sjálvt sangurin var í stórum vanda og var við at steingna!

Stærkt skelkaðir hyggjarar sóu Sunnuleiv við grátródd og næstan kykkandi eftir ondini proklamera, at hetta dygga slag frá landsins myndugleikum móti musikkfólki var einki minni enn ein katastrofa. Men hart fyrispenta landsins stýri skal royna at ítródd rovinu av tí trotabúgvi, sum ábyrgdarleysu partamenn Sunnuleivs, harra Høgna Hoydal og

Henda støða kann ikki vera íkominn »hjálp« úr Føroyum. Tað kann staðfestast, at Hermann er kelda til umrøddu grein í Berlingske Tidende, eins og hann hevur verið ein høvudskelda til ta greinarøð sum umrødda blað hevur havt frá ráðstevnuni um blokkin. Niðurstøðan er so gjørd út frá hesum.

Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarnar er 4mm.

Lýsingar					
Freistir:	Tekstlýsingar	Størri lýsingar	Lýsingartorgið	Heilsanir	
Týsdagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12	
Mikudagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán. kl. 15	Mán. kl. 12	Mán. kl. 12	
Hósdagsblaðið	Mik. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12	
Fríggjadagsblaðið	Hós. kl. 10	Mik. kl. 15	Mik. kl. 12	Mik. kl. 12	
Leygardagsblaðið	Frí. kl. 10	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12	
Størri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettut freistir.					
Framhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.					
Stødd:					
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarnar er 4mm.					
Innsent tilfar					
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðslan ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.					

VIÐMERKINGAR

Sendið landsskaðiligu moldvørpum tjóðveldisflokksins rokningina!

Virgar T. Dalsgaard

finansgenið, harra Karstin Hansen hava leivt til núverandi samgongu at um-sita.

Hetta er ikki nøkur løtt uppgáva at arbeiða við, tvørturímóti, og hetta eru hartil sjálgjörð og sjálvskapt tjóðveldisproblem, sum tianverri koma at raka allar føroyingar í langa tíð, og tí má og skal prioriterast nú, harra Sunnuleivur, so sárt tað enn kann vera!

Samstundis sum Føroya landstýri hevur úr at gera og kýtir seg fyri at fáa sum frægast burtur úr minkandi inntøkugrundarlagi eru ábyrgdarleysar moldvørpur úr tjóðveldisflokkinum farnar til Danmarkar at mótarbeiða landsins stjórnarmannum. Hesir destruktivu svikjarar móti føroyskum áhugamálum lúgva fyri dønnum og sabotera arbeiðið hjá sitandi føroyska landstýri! Hetta er tað mest landsskaðiliga virkseimi, sum nakar føroyingar higartil hevur troystað sær, og tað hevði í øllum øðrum londum fingið sera álvar-samar avleiðingar fyri mold-vørpunar!

Afturvið við destruktiva moldvørpuaktivitetinum í Danmark hjá partamonnum Sunnu-leivsins, noyðist eitt samvitskufult og konstruktívt landstýri at taka alla ábyrgd og skyld frá tjóðveldisflokkinum, sum hann feikliga skákaði og skulkaði sær undan! Av solidariskum grundum má Landsstýrið skerja næstan øll øki, sum ikki eru beinleiðis livsneyðugt! Í slíkari neyð-

støðu mugu musikkgarpar Sunnuleivsins dvina!

Hvat skuldi annars víkt fyri musikk-ynskjum frá Sunnuleivi? Hvøjrir aðrir sektorar skulu skerjast uppafur meira fyri tónkrøvnum hjá Sunnuleivi? Skal tað vera sociali sektorurin, skulu tað vera sjúkrahús ella skulu tað vera minni veitingar til vanligar skúlar, sum skulu figgja estetisku krøvini frá musikkmonnum? Nei, mentamenn mugu sum allir aðrir vera disciplineraðir, hjálpa landstýrinum og á solidariskan hátt tola nógv-an niðurskurð í komandi árum! Annars verður kaos, tí, sum danir plaga at siga, »når krybben er tom, bides hestene«!

Neyð er altíð relativ

Sjónvarpsmenn valdu leingi og døgliga við katastrofuna hjá Sunnuleivi og musikk-skúlanum, og sjálvandi er tað syndarligt at missa vunnin rættindi, men at vága sær at kalla henda niðurskurð til ein con amore fritíðarskúla fyri katastrof er bæði hyklari og grotesk skeiklan av øllum proportionum!

Alvaratos - í somu viku vórðu tretivu fólk uppsøgd og koyrd úr starvi með alla á Føroya tele. Var sparingin av fritíðaritrivi hjá havnarbørnum ein katastrofa, so má hendingin á Føroya tele næstan kallast ragnarok! Hevði sjónvarpið líka djúpa samkenslu við teimum húsarhaldum, sum eindaleyst vórðu rakt av hesum figgjarluga lúsingi, beint áðrenn summamferiuna?

Hóast onkur høvudsleysur búskaparmaður og ein ódugiligur landsbankastjóri enn royna at muta ímóti, eru allarflestu føroyingar greiðir yvir, at figgjarligi undanvindurin hevur lagt seg, og nú verða vit skjótt í herviligung andgletti! »Permanent« sunnudagurin er liðugur, harra

Sunnuleivur - nú er grái gerandisdagurin komin, eisini til musikkskúlan!

Men skuldi estetiskur offurvilji verið hjá musikkhugaðum fólki, og øll royna at spenna seg eitt sindur út, skuldi ikki verið nakað til hindurs fyri, at 200 fólk kundu figgja 500.000 kr. við at átkið sær at goldið 2500 kr um árið í meirút-reiðslu pr. húsarhald. Hetta er lítið offur í mun til tað, sum tær neyðars familjur hjá teimum arbeiðsleysu telefólkunum mugu ofra fyri at fáa edarnar at rokka saman í tilstundandi gerandisdegnum.

Síðst, men ikki minst átti Sunnuleivur at sent tað moralsku rokningina hjá musikkskúlanum beinleiðis til politiska charlatanin harra Høgna Hoydal og figgjarliga faktotum hansara, harra Hermann Oskarsson. Hesir báðir samvitskuleysu blokkhatrar hava flist á danskar peningaveitingar í árávis, og hava trætt við skeptiskar skilamenn og monomant júkað um, at vit hava als ikki brúk fyri einum einasta donskum oyra.

So var ikki meira enn rimuligt, nú tað knipir av álvara, at hesir báðir rokni-meistarar, sum liggja væl omanfyri tvær milliónir í ársløn tilsamans, sluppu at gjalda tónaskúlanum ta hálvu milliónina, sum manglar musikkmonnum. Tí tað eru hesir blokkasabotørar, sum eru teir mest seku í, at alt samfelagið er við at hokna, og at neyðugt verður nógvastaðni at skera heilt inn á bein!

Hesi politisku høsnaarhøvd hava ivaleysa nóg leingi billað naivum veljarum inn, at tað ber væl til hjá føroyingum bæði at blása í lúðurhorn og hava munnin dryandi fullan av fullveldis-flokkum og øðrum innantómum orðaskvaldri!

ovurstóra týðninginum av donskum pengum í Føroyum, men tað er bert ein minkandi partur av veruleikanum, tibetur.

Endurvinning av koyrikortinum áðrenn tíðina:

Ein møguleiki – ikki ein rættur

Karin Kjølbroy

Kriminalforsorgarleiðari

Grundlógardagin skrivur Anna Ellingsgaard grein í Sosialinum nevnd *sjómenn fyri mismuni*.

Av tí at undirritaða tykist vera høvudskelda til innihaldið , ið ikki er sørt ørkimlandi verður henda viðmerking:

Fyri skjótt 15 árum síðani var sett í verk serlig skipan fyri fólk, dømd í fangahús fyri rúsdrekkakoyring. Tey kundu velja at fara í viðgerð fyri rúsdrekkamisnýtlu, istaðin fyri at sita, um tey høvdu viðgerðarkrevjandi rúsdrekkanýtlu. Skipanin nevnt rúsdrekka/náðisskipanin. Mannagongdin er, at tey fara í viðgerð og søkja um útseting við at sita. Hava tey fylgt viðgerð og eftirviðgerð í 1 ár, verður gjørt tilmæli um náðing við at sita, sum tey vanliga fáa, við teirri treyt onki revsivert at fara komandi árið og rinda eina bót, ið verður sett í mun til ársinntøkuna. Viðgerðarárið eru tey undir eftirliti av Kriminalforsorgini, ið skal hava eyguni við, at tey fylgja viðgerðini. Tað er danska Løgmláráðið, ið ger úrskurðin eftir at Kriminalforsorgin og Føroya Landfúti hava gjørt tilmæli. Henda skipan nemur á ongan hátt við frádømingartíðina av koyrirættinum, sum vanligar er partur í dóminum..

Endamálið við hesi skipan er fyrst og fremst at verja fólk ímóti rúsdrekkakoyring, ofta verða dømd aftur fyri hetta er kanning gjørd í Danmark 5 ár eftir, at rúsdrekka/náðisskipanin var sett í verk har. Kanningin vísti, at tey, ið hava verið í viðgerðarskipanini nógv sjáldanari koyrd rúsdrekka-koyring aftur í mun til hini, sum valdu at fara inn at avsita dómin istaðviðgerð?

Munur er á at vera útróðrarmaður, langfarsjómaður ella bert at vera ein ella nakrar stuttar ísfiskatúr. Tað verður ein heildarmeting, sum dómarin ger í hvørjum einstøkum føri. Her er ongín sjálvirkandi skipan, men tú fært ein møguleika at royna málið í Rættinum, um tú hevur verið í eftiransandi viðgerð í 1 ár, áðrenn málið fer í Rættin.

in fyri. Við øðrum orðum tey koyrdu ofta rúsdrekkakoyring aftur.

Av tí at Rúsdrekka/náðisskipanin var mett at vera so væleyðnað var í Danmark gjørd ein broyting í donsku ferðslulógini um: **endurvinning av koyrikortinum eftir at helmingurin av frádømingartíðini av koyrirættinum** var liðin - tó í minsta lagi 1½ ár. Henda skipan var sett í verk í Føroyum fyri 4 árum síðani.

Treytin er, at tann, ið sokir um at sleppa at taka koyrikortið aftur áðrenn tíðina eftir hesi reglu hevur verið í eini *eftiransandi viðgerð*.

Tað er Føroya Rættur, ið avgerð, um sjálv viðgerðin verður mett nøktandi sum *eftiransandi viðgerð*. Hesi má hoyra ikki undir Kriminalforsorgina.

Kriminalforsorgin kann tó útflyggja skjálprógv um lutttøku í Rúsdrekka/náðisskipanini, ið kann leggjast fram til málsviðgerðina í rættinum.

Tað er ikki nakar fasit-listi at ganga eftir. Tey, ið kenna til alkoholismu og viðgerð av henni, vita, at tað kann vera ilt at meta um, nær fólk eru komin burturúr tí. Harumframt er tað tulkningin av *eftiransandi viðgerð*. Kann ein maður, sum er til skips metast at kunna vera í eini *eftiransandi viðgerð*?

Munur er á at vera útróðrarmaður, langfarsjómaður ella bert at vera ein ella nakrar stuttar ísfiskatúr. Tað verður ein heildarmeting, sum dómarin ger í hvørjum einstøkum føri. Her er ongín sjálvirkandi skipan, men tú fært ein møguleika at royna málið í Rættinum, um tú hevur verið í eftiransandi viðgerð í 1 ár, áðrenn málið fer í Rættin.